

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Inleiding

Het jaar 2023 kenmerkte zich door het stijgen van de prijzen op vrijwel alle terreinen. Hierdoor werd de armoede in Nederland extra zichtbaar.

De oorlog in Oekraïne werd een onderdeel van ons leven en er ontstonden nieuwe conflicten in het Midden Oosten. Hierdoor bleef de toekomstige ontwikkeling onzeker.

Inkomens werden wel gedeeltelijk gecompenseerd middels toeslagen en stijging inkomens en uitkeringen.

Ondanks bovenstaande bleef de vraag naar arbeidskrachten in 2023 onverminderd groot. Door de val van het kabinet werd onduidelijk welke nieuwe maatregelen in de toekomst voor verlichting van de lastendruk of inkomenscompensatie moeten zorgdragen.

Wel zette in 2023 het beleid van 2022 zich door ten aanzien van de benadering van mensen met een zwakke inkomenspositie.

Er is meer aandacht voor de leefomstandigheden van de mensen die minder zelfredzaam zijn. Tevens werd bestaanszekerheid een groter onderdeel van het beleid.

Wat doet de Cliëntenraad WIL

De Cliëntenraad WIL komt op voor de belangen van mensen die bij de WIL aan moeten kloppen voor hulp. De Raad geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de WIL op het gebied van Werk en Inkomen. Deze adviezen worden voorbereid in een werkgroep met leden die kennis van zaken hebben.

Omdat wij een adviesorgaan zijn, worden de adviezen niet zo maar overgenomen. Wel merken wij dat onze adviezen serieus worden genomen. Het zijn de gemeenteraden van de WIL gemeenten: Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik, die hierover beleid bepalen. In 2023 heeft de Cliëntenraad WIL ervoor gezorgd dat de adviezen op de website WIL worden geplaatst.

De Cliëntenraad WIL is benieuwd naar de ervaringen uit de praktijk

De Cliëntenraad WIL signaleert en bespreekt ook problemen uit de praktijk. Daarom organiseert zij cliëntencafés. Deze hebben tot doel de relatie tussen cliënten en de Cliëntenraad WIL te versterken en informatie 'uit de praktijk' te verkrijgen op het gebied van de Werk & Inkomen.

In 2023 vonden deze plaats in Houten, IJsselstein (inclusief Lopik) en Nieuwegein. De cliëntencafés werden goed bezocht. Het is een prettige manier om als Cliëntenraad WIL zichtbaar te zijn en waar mensen hun verhaal kwijt kunnen. Uit de bijeenkomsten zijn een aantal aandachtspunten voor de komende periode gekomen. In bijlage 1 is inzichtelijk welke dit zijn.

Ook is in mei 2023 een bijeenkomst Professionals georganiseerd om informatie uit te wisselen tussen de professionele en vrijwillige ondersteuners van cliënten. Door samen in te zoomen op de praktijk, krijgen we in beeld wat goed gaat en wat beter kan.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Dit kan aanleiding zijn tot verdere actie. Recent zijn er diverse aanbevelingen uit deze bijeenkomst onder de aandacht gebracht van de WIL. Wil je weten welke dit zijn? Ga dan naar bijlage 2 van dit verslag.

Om inzicht te krijgen in de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van de Participatiewet, is de LCR uitgenodigd voor een presentatie op de Heidag.

Waar zet de Cliëntenraad WIL zich voor in?

De Cliëntenraad WIL heeft in 2023 ingezet op benadering en ondersteuning van mensen die afhankelijk zijn van de WIL.

De leefwereld van cliënten, het bieden van toekomstperspectief en een leefbaar inkomen zijn de belangrijkste speerpunten. Het beleid is menselijker geworden en er wordt meer maatwerk geleverd.

Bestaanszekerheid staat hoog op de agenda. Ook de mensen die geen perspectief hebben op arbeid en afhankelijk zijn van de inkomensvoorziening vanuit de WIL, moeten er op kunnen vertrouwen dat de financiële ondersteuning zorgvuldig en consequent wordt uitgevoerd.

Met name ten aanzien van de schuldenproblematiek, is de weg omhoog ingewikkeld.

De Cliëntenraad WIL is zich ervan bewust dat niet iedereen zelfredzaam is en zet zich daarvoor in.

Om dit beleid uit te voeren, zijn er financiën nodig. De Cliëntenraad WIL heeft ervoor gepleit dat gemeenten extra financiële middelen dan wel mensen beschikbaar stellen, zodra dit nodig is. We zijn nog in afwachting van de gemeente of dit in 2024 daadwerkelijk ingevoerd wordt. Ook is de regelgeving op het gebied van financiën onder de loep genomen om de situatie van cliënten te verbeteren. Uiteindelijk is op advies van de Cliëntenraad WIL besloten om een bedrag van 1200^e vrij te laten aan giften.

Interessant was het werkbezoek aan WerkwIJS in IJsselstein, de uitvoeringsorganisatie om mensen via Beschut werk of de baangarantie regeling verder op weg te kunnen helpen. Dit betreft met name mensen met een arbeidshandicap die zich binnen het reguliere bedrijf niet staande kunnen houden. Enkele medewerkers vertelden hun ervaringen en hun dankbaarheid dat hun uitzichtloze bestaan is veranderd in een leven met dagritme en toekomstperspectief.

Eveneens participeert de Cliëntenraad WIL in de cliëntenraad van de Utrechtse Werktafel, een samenwerkingsverband om mensen met een arbeidshandicap binnen reguliere bedrijven kansen te bieden. De Utrechtse Werktafel is bedoeld voor het bereiken van werkgevers binnen de regio midden Nederland voor plaatsingen van mensen die aangepast werk behoeven. Zij kunnen zich, zonder extra ondersteuning of financiering, niet of moeilijk handhaven op de reguliere arbeidsmarkt.

14 Utrechtse gemeenten en het UWV zitten samen met werkgevers en werknemers om tafel om een gezamenlijk beleid op werk te ontwikkelen.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Tevens is er extra aandacht voor jongeren, statushouders en mensen die extra ondersteuning nodig hebben, onder meer op gebieden als scholing, begeleiding of extra aandacht voor het oplossen van persoonlijke omstandigheden zoals financiële of psychische problemen, huisvesting, echtscheiding, enz. Met name voor deze laatste groep, zijn contacten tussen de WIL en andere ondersteunende organisaties in het sociale domein essentieel.

Schuldhelpverlening is een belangrijk speerpunt voor de Cliëntenraad. Immers: mensen met schulden dienen sneller ondersteund en begeleid te worden naar een toekomst zonder schulden. Zorg is de bewindvoering waarbij mensen in schulden begeleid worden om uit de problemen te komen. Inmiddels heeft de overheid besloten om de beëindiging van de aflossing van schulden terug te brengen naar 18 maanden in plaats van 3 jaar. Het in contact komen met mensen met schulden of mensen die dreigen in een dergelijke situatie te belanden, verdient nog extra aandacht.

Voor onze adviezen wordt verwezen naar bijlage 3 of naar de website van de WIL onder 'Cliëntenraad'.

Samenstelling Cliëntenraad WIL

In 2023 heeft Erna Venema zitting genomen in de Cliëntenraad en heeft Martin Spanjers afscheid genomen. Tevens is Katja Wensink aangesteld als secretaresse.

In bijlage 4 is een overzicht van alle leden opgenomen.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Bijlage 1

Opbrengst uit de Cliëntencafés

1. Toegankelijkheid WIL wordt als moeizaam ervaren, zeker bij de statushouders
2. Voorkeur voor vervroegen uitbetaling vakantiegeld.
3. Inzetten op een reiskostenvergoeding bij opleidingen o.a. inburgeringsopleiding Streekschool Nieuwegein
4. Onbekendheid met alle regelingen waarop cliënten een beroep kunnen doen. Er is behoefte aan een structuur om cliënten beter te kunnen ondersteunen (1 loket). Naast de aanwezigheid van voldoende expertise, is het van belang ervoor te zorgen om alle voorzieningen waarop cliënten recht hebben ook beschikbaar te maken voor het individu.
5. Meer inzetten op het herkennen (alertheid) van problemen op zowel financieel, psychisch als huisvestingsvlak, alsmede het doorverwijzen van mensen naar de juiste instanties.
6. Naamsbekendheid van Cliëntenraad WIL is onvoldoende, evenals de betekenis van CR WIL.
7. Cliënten, met name de hoger opgeleiden binnen de groep Statushouders, ervaren dat zij onvoldoende 'passende arbeid' aangeboden te krijgen.
8. Gehandicapten worden gehinderd door bijv. obstakels bij de tot het Stadhuis, de individuele gemeenten alsmede buurtpleinen.
9. Er is onduidelijkheid over de regelingen waar iemand recht op zou kunnen hebben. Dit geldt ook voor afzonderlijke regelingen binnen de diverse WIL gemeenten, tevens voor de bijzondere regelingen binnen de WIL zelf, bijvoorbeeld individuele inkomenstoelage
10. Doorlooptijden bij aanvragen voor bijzondere regelingen zijn (te) lang.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Bijlage 2

Aanbevelingen vanuit het Professionals-overleg (Overleg met cliëntondersteuners)

Aanbeveling 1 | Eén loket en uniformiteit

Het aantal instituties, uitvoeringsregels en procedures is zeer divers en uitgebreid. Ook zijn niet alle instituties goed zichtbaar.

Er is behoefte aan concrete ondersteuning en begeleiding vanuit een eenduidig systeem (één loket), dat mensen begeleidt en ondersteunt in alle bestaande procedures bij diverse instellingen. Ook is er een groot verschil in regelingen per gemeente aan de orde wat verwarring oplevert.

Aanbeveling 2 | Digitale dwaling en bureaucratie

Sociale informatie is enerzijds lastig te vinden op internet; anderzijds is de specifieke doelgroep niet (goed) bekend met internet. Het digitaal invullen van aanvragen is bureaucratisch en complex.

De Cliëntenraad WIL stelt dan ook voor om uitkeringen, toeslagen etc. zoveel mogelijk automatisch te verstrekken.

Daarnaast kunnen systemen beter op elkaar afgestemd worden door bepaalde basisgegevens standaard te vermelden, zodat niet telkens weer opnieuw de hele situatie uitgelegd hoeft te worden..

Aanbeveling 3 | Herkenning op de envelop

Correspondentie met de uitvoeringsorganisaties waarvan mensen financieel afhankelijk zijn blijft precair.

De Cliëntenraad WIL stelt voor om een herkenning op de envelop aan te brengen, zodat cliënten weten wat de inhoud is.

Aanbeveling 4 | Sociale (re) integratie door maatwerk en persoonlijke aandacht

De Cliëntenraad WIL stelt voor om deze benadering veel meer vanuit de leefwereld van de betrokkene te laten plaatsvinden.

Het uitgangspunt moet sociale integratie zijn, wat eventueel kan leiden naar re-integratie op de arbeidsmarkt, overigens zonder dit als voorwaarde te stellen.

Duurzame, reguliere arbeid loont en biedt toekomstperspectief, terwijl vrijwilligerswerk wordt gezien als opstap c.q. ervaring voor een stap richting arbeidsleven.

Tussen reguliere arbeid en vrijwilligerswerk moet dan ook een helder onderscheid bestaan.

Indien re-integratie als doel is gesteld, dan is het essentieel dat dit duidelijk en haalbaar is en onderdeel uit maakt van een traject naar werk c.q. toekomstperspectief.

Aanbeveling 5 | Eenduidige regeling energietoeslag en uitvoering daarvan

De Cliëntenraad WIL stelt voor om eenduidig beleid en uitstraling daarvan na te streven binnen de gemeenten, waardoor de angst voor straffkortingen en terugbetaling niet meer aan de orde is.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Ingeval van het ontbreken van een landelijke regeling, is het essentieel dat de regionale regelingen en uitvoering daarvan helder en eenduidig zijn.

Aanbeveling 6 | Klachtenprocedure behoeft aandacht

De Cliëntenraad WIL stelt voor om hier coulanter mee om te gaan.

Als een andere partij de probleemsituatie -uit coulance- oplost en er aanspraak zou zijn op bijzondere bijstand, dan zou dit ook door de WIL gefinancierd/terugbetaald moeten worden.

Aanbeveling 7 | Organisatie budgetcursus

De Cliëntenraad WIL stelt voor om budgetcursussen te organiseren op basis van vrijblijvende deelname.

Aanbeveling 8 | Alternatieven voor fysieke aanwezigheid t.b.v. vragen dossier

Conform de bepalingen in de privacy wet, moeten cliënten fysiek aanwezig zijn bij evt. vragen over het dossier. Dit blijkt in de praktijk soms lastig.

De Cliëntenraad WIL stelt voor om gebruik te maken van het spreekuur in de gemeenten. Daarnaast is sparren met iemand met meer inhoudelijke kennis (achterwacht) een optie, evenals een 3-gesprek door de cliënt te laten inbellen.

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Bijlage 3

<i>Nr.</i>	<i>Naam advies</i>	<i>Datum advies</i>	<i>Status</i>	<i>Website</i>
A01	Advies begroting 2023	12-jan 2023	Afgehandeld	
A03	Advies begroting 2023 wijziging 1	12-jan-2023	Afgehandeld	Ja
A04	Advies kaderbrief 2024	2-feb-2023	Afgehandeld	ja
A05	Advies kwartaalrapportage 4 2022	2-feb-2023	Afgehandeld	
A06	Advies nieuwe opzet kwartaalrapportage	11-apr-2023	Afgehandeld	
A07	Advies jongeren loket	11-apr-2023	Afgehandeld	
A08	Advies handhaving	11-mei-2023	Afgehandeld	+reactie
A10	Begroting 2024 zienswijze	30-mei-2023	Afgehandeld	ja
A11	Advies armoede (ongevraagd)	10-mei-2023		+reactie
A12	Advies nav Professionalsbijeenkomst	7-sep-2023		
A13	Advies Participatieverordening	7-sep-2023		+reactie
A14	Advies beleidsregels giften	5-okt-2023		
A15	Advies kwartaalrapportage Q2 2023	2-nov-2023		
A16	Advies Turap 2023	2-nov-2023		ja

Jaarverslag 2023 van de Cliëntenraad WIL

Bijlage 4 Samenstelling Cliëntenraad WIL

Zitting Namens	Naam	Functie	Einde zittingstermijn
Houten	Stephanie Schoenmakers	Penningmeester	
	Erna Venema	Lid	
	Vacature	Lid	
Lopik	Hans Meerstra	Voorzitter	
	Ada Goedhart	Lid	
	Vacature	Lid	
Nieuwegein	Shekoen Ramautarsing	Lid	
	Vacature	Lid	
	Vacature	Lid	
IJsselstein	Theo Beijaard	Vice voorzitter	
	Lennard de Kok	Secretaris	
	Martin Spanjers	Lid	Afgetreden per 31 december 2023
	Maris van Leeuwen	Adviseur	
Secretariaat	Katja Wensink	Secretariaat	